No. 2785 Woensdag 7 October 1936 53ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling

Redactie: Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Drukker: B. L. Bogaers

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0.10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

Volkenbond en Wereldgeweten.

Het zedelijk geweten is de enige rechter in de wereldgeschiedenis.

We hebben in ons laatste algemeen overzicht er op gewezen, hoe de belangstelling voor de Volkenbond die thans in Genève zitting houdt, tot een minimum gedaald was.

Veel heeft de Bond zeker van zijn prestige ingeboet; en de grote spanningen als de huidige monetaire crisis en de burgeroorlog in Spanje houden meer de geesten bezig en daar de dagbladen steeds een beperkte plaats voor copie hebben, worden dan de voor het publiek minder belangrijke berichten het eerst geschrapt.

Toch vonden we de vorige week in het radionieuws nog de korte inhoud weergegeven van een merkwaardige rede van de Engelse Minister, des te merkwaardiger, omdat de lijn dezer rede geheel parallel liep met een artikel van de Osservatore Romano van medio Juni l.l.

Er is in de laatste maanden door velen ernstige twijfel uitgesproken of in de Volkenbond wel ooit samenwerking mogelijk zijn zal.

Maar zij is in elk geval noodzakelijk. De Europese naties bevinden zich nu eenmaal niet in de positie van clubleden, die vrij kunnen kiezen of zij al dan niet een partijtje met elkaar willen spelen, maar veeleer van reizigers in een volle coupé, die het op één of andere manier eens moeten worden over ramen open of dicht, d.w.z. verkoudheid voor de één of verstikking voor de andere.

Alleen het „vertrouwen" als element van de verstandhouding is na het Abessinische conflict en het sanctie-avontuur geknakt, om waarschijnlijk vooreerst niet meer op te bloeien.

Indien er één overtuiging bevestiging schijnt te vinden in de jongste feiten, **dan is het die van de sceptische historicus**, dat in deze onvolmaakte wereld het absolute egoïsme steeds de enige concertmeester der politiek is en dat vertrouwen dus niets anders is dan de voorwaarde voor verraad.

Merkwaardig is, dat de „Osservatore Romano", die voor de Volkenbond nimmer een grote genegenheid aan de dag gelegd heeft en somtijds eerder scheen in te stemmen met sommige Italiaanse aantijgingen tegen een half maçonniek, half demoliberaal of communistisch verbond, zich in de laatste maanden bezorgd toont over de leegte, die het verdwijnen van de Bond als rechtsinstelling zal laten. Het is meer dan de moeite waard, de beschouwingen van het Vaticaanse blad te volgen.

De schrijver in de „Osservatore" komt bij het zoeken naar de diepere oorzaken van het falen van de Bond tot de conclusie, dat uit de ervaring in het Abessinische conflict gebleken is, dat de staten niet bereid zijn in oorlog te gaan om een oorlog te verhinderen. Dit betekent, dat de naties de filosofie van het „kleinste kwaad" volgen, en liever een geïsoleerd conflict verdragen dan een wereldbrand ontketenen. Deze filosofie heeft haar respectabele zijde maar zij is onverenigbaar met de filosofie van heldhaftigheid, welke ligt opgesloten in art. 16 van het Pact, welks ernstige toepassing zou eisen, dat alle volken de wapenen zouden opvatten voor de verdediging van het allerkleinste belang van het allerkleinste Bondslid."

Waar deze heroïsche opvatting dus feitelijk ontbreekt, dient de Bond zich toe te leggen op de voorkoming van de oorlog door tijdige wegneming van de oorzaken, zodat het niet tot de toepassing van art. 16 komt.

Dat dit geen nieuwe utopie maar een practische mogelijkheid is, betoogt de schrijver in een verder onderzoek, waarin hij de volgende punten in het licht stelt. Ten eerste zijn alle Bondsleden zèlf in gebreke, omdat zij de verplichting tot ontwapening niet zijn nagekomen. Deze niet-nakoming is één der gronden van de huidige Bondsmalaise, want, zo merkt de schrijver scherpzinnig op: de Bondsverplichtingen zijn solidair en ondeelbaar, niet alleen ten aanzien van de subjecten, maar ook ten aanzien van de onderlinge samenhang der voorschriften zelf. Wie één artikel breekt, vindt zijn straf in een ander. „De niet-invoering van de ontwapening van art. 8 heeft het falen van art. 16 veroorzaakt."

Een tweede oorzaak van het falen van de Bond ziet de „Osservatore" in de gebrekkige behandeling, die het vraagstuk van de revisie — niet alleen van de verdragen, maar ook van internationale situaties — in het Pact heeft gehad. De wijsheid van de voorziening van art. 19 wordt n.l. teniet gedaan door de beperking, die algemeenheid van stemmen eist. De Bond zou moeten streven naar een „verlicht en vreedzaam revisionisme", wat de schrijver geen utopie acht, omdat er tussen behoudzucht en hebzucht „een redelijke compositie" mogelijk is, welke te zoeken juist de taak is van de diplomatie.

De Bond echter — dit is de derde vaststelling van de „Osservatore" — is geen rechtbank.. Zolang de leden als voorwaarde voor hun toetreding volledige gelijkheid van rechten stellen en dus aan de Bond niets van hun zelfstandigheid afstaan, kan de Bond geen rechter spelen. Hij heeft geen jurisdictie en nog minst van al strafrechterlijke bevoegdheid. **Hem ontbreekt daartoe de strafwet**, die de feiten nauwkeurig zou omschrijven; hem ontbreekt de onpartijdigheid, daar alle leden min of meer zelf bij elk feit betrokken zijn; hem ontbreekt tenslotte de sterke arm, daar niemand bereid is — dat is nu gebleken — op eigen kosten de veldwachter of scherprechter van de Bond te zijn. Het instrument van de Bond kan dus, zolang deze rechtsgelijkheid absoluut blijft, slechts de arbitrage wezen. Echter een arbitrage zonder stok-achter-de-deur.

Is de conclusie van de „Osservatore" dus in wezen dezelfde als die van de zoeven genoemde sceptische historicus? Neen, zij is zelfs tegengesteld. En daarin ligt de belangrijke waarde deze beschouwing van het Vaticaanse orgaan. „Op internationaal terrein — zo schrijft het — kan, zolang de gemeenschap der volken niet op een ander beginsel dan dat der pariteit kan worden opgebouwd, een strafvonnis slechts worden uitgevaardigd door 't zedelijk geweten der individuën en der volken. De naties, die het recht schenden, kunnen veroordeeld worden, tot eerverlies, niet tot gevangenis. Hierdoor komt uit de diepte van de huidige crisis de ethische factor opnieuw op de voorgrond, die door de wetten en rechtbanken der volken niet kan worden vervangen. Alleen het zedelijk tribunaal van het geweten veroordeelt zonder appèl de handelingen der volken. En de geschiedenis van de grootheid en 't verval der beschaving toont duidelijk, dat die veroordeling geen rethoriek is."

Deze onvernietigbare zedelijkheid der wereldgeschiedenis, waardoor op elke schuld vroeg of laat de straf volgt, ontslaat echter niet van de plicht, om de rechtvaardigheid met concrete maatschappelijke inrichtingen te verzekeren; integendeel, zij is de enige werkzame prikkel tot vervolmaking van die instellingen, die in staat gesteld moeten worden om de idee waarop zij steunen, waarlijk en daadwerkelijk te dienen. Dát is het bevel van het geweten aan alle waakzame geesten, die zich niet door désillusies laten knakken, maar juist actief blijven, wanneer de dingen slecht gaan, en die moeten beletten, dat de huidige crisis der internationale instellingen uitmondt in een schrikwekkend luchtledig, waarin nog slechts de egoïsmen werkzaam zijn."

De Nieuwe President van Spanje.

De twee Franco's.

Twee kinderen groeiden samen op, zonder elkaar te begrijpen of te beminnen.

De een werd een beroemd vliegenier, de ander is thans de jongste generaal van Spanje en tevens leider der Nationalisten, het vorige week benoemde nieuwe staatshoofd van Spanje.

Toen de Nationalisten in Spanje in verzet kwamen tegen het Marxistisch wanbeheer, hebben velen de leider der opstandige beweging verward met de regeringsgetrouwe vliegenier, die eveneens in de geschiedenis van Spanje een rol heeft gespeeld.

Er zijn twee Franco's, zoals er ook een tweevoudig Spanje bestaat. De een is fascistisch, de ander republikeins gezind. De een is katholiek, de ander is vrijdenker. **De een is generaal Francisco** Franco, die op het ogenblik in het middelpunt der wereldbelangstelling staat: hij is de aanstoker van de militaire opstand, die op het ogenblik heel het Iberisch schiereiland in vuur en vlam zet. De andere Franco is de beroemd vliegenier Ramon Franco, revolutionnair in hart en nieren, die in 1930 koning Alfons XIII van de troon hielp jagen. Toch zijn deze twee mensen broers van elkaar.

De eerste werd geboren op 4 December 1892, de tweede vier jaar later. Zij waren kinderen van een zee-officier, die op latere leeftijd gehuwd was met een jong meisje, dat tot de Spaanse adel behoorde. Hun moeder was een vurig kaholieke vrouw, hun vader was een van de kerels, die bezield zijn met een groot weerstandsvermogen, trouw aan de monarchie, een van die officieren, die alle eigenschappen bezitten om generaals te kweken. Reeds op jeugdige leeftijd werden de beide broers voor de militaire loopbaan bestemd. Francisco Franco **ging reeds op vijftien-jarige leeftijd naar de militaire academie**; enkele jaren later zou ook Ramon dezelfde weg opgaan. Maar van jongsaf aan bleken hun karakters ver uiteen te lopen en er ontstond een diepgaande vijandschap tussen beiden . Terwijl Francisco zich openbaarde als een jonge kerel vol brandende activiteit, vastberaden, leek zijn broer meer een jeugdig dromer, die in staat was om de meest gekke dingen te doen, bravourstukjes, waarvoor hij zijn leven op het spel zette.

Francisco vertegenwoordigt de ijzeren wil, Ramon het goede hart. Beiden hebben hun goede hoedanigheden en hun gebreken. De grote slagwoorden van de moderne tijd ontkiemden reeds in de zielen van deze jonge mensen.

Sindsdien zijn jaren voorbijgegaan. Ramon en Francisco volgden ieder hun eigen carrière, maar ook hun karakters lopen steeds verder uiteen, en de verschillen worden steeds duidelijker merkbaar. De jongste is enthousiast over de pogingen van de vliegeniers, die zich in de lucht willen verheffen en tot de zon willen opstijgen; de oudste is diep getroffen door de nederlaag, die Amerika zijn vaderland heeft toegebracht en hij wil zijn land uit alle macht omhoog heffen en op een daadwerkelijke wijze dienstbaar zijn. Hij gaat naar Marokko, waar hij strijdt 'onder de geel-rode vlag. Daar zal hij achtereenvolgens alle rangen doorlopen: in 1913 is hij luitenant bij de inlandse troepen; in 1914 kapitein. In 1916 wordt hij benoemd tot Overste, omdat hij zich buitengewoon had onderscheiden in de strijd met de rebellen, waarbij hij zwaar gewond werd. Hij is een buitengewoon bekwaam officier, die door zijn soldaten aanbeden wordt en ook onder de koloniale troepen is hij een beroemdheid geworden, zodat hij met een haast legendarische waas is omgeven.

We schrijven dan 1921: Generaal Milan Astray, die als militair op Cuba zijn carrière heeft gemaakt, krijgt een grote bewondering voor de jonge kapitein. Daar hij hem als een deskundige beschouwde voor de oorlog in Afrika, nam hij hem mee naar Sidi-del-Abes, bij het eerste regiment van het Franse vreemdelingenlegioen. Maanden achtereen woonden beiden in Sidi-del-Abes. **De jonge kapitein** begreep weldra welke geweldige diensten een Vreemdelingendienst ook aan Spanje zou kunnen bewijzen. Inwendig was hij er reeds lang van overtuigd, dat hij ook voor zijn land een Vreemdelingenlegioen moest oprichten. Milan Astray en Franco bestudeerden beiden de methoden, die bij het Franse Vreemdelingenlegioen werden toegepast en met grote begeestering bezield, keerden ze terug naar Mellila, om daar het Tercio op te richten.

Dit Legioen zou bestaan uit 7 bataillons van elk 1000 man. Francisco Franco heeft de soldaten van het Vreemdelingenlegioen, die vaak uit verschillende landen komen, verschillende talen spreken, zeer uiteenlopende zeden en gewoonten hebben, opgevoed tot waarachtige soldaten. Hij heeft hun diep in de ziel gekeken, en het goede in hen weten te waarderen. Hij begreep dat deze mensen geen ander vaderland hadden dan de oorlog, vechten en strijd voeren. Is het dan te verwonderen, dat deze krijgers de Straat van Gibraltar thans zingend oversteken, terwijl de kogels hun om de oren fluiten? Zij trekken ten strijde. Zij gaan naar huis. zij varen nog in het zog van hun kapitein. Zij zingen...

Toen het Tercio gesticht was, nam Francisco het commando op zich van de eerse Bandera. In 1925 werd hij door Primo de Rivera tot luitenant-kolonel benoemd en kreeg hij tot taak, om samen te werken met het Franse leger in de strijd tegen Abd-el-Krim. Deze gevechten waren uiterst bloedig: ook Francisco Franco werd gewond. Queipo di Llano werd geblesseerd, en generaal Milan Astray was genoodzaakt om zijn rechterarm te laten amputeren. In het hospitaal vernam Francisco dat hij bevorderd was tot kolonel, en dat hij was vereerd met de militaire medaille, de hoogste onderscheiding die een Spaane soldaat zich kan uitdenken.

Van verschillende zijden werd er tegen geprotesteerd, dat Franco zo'n snelle promotie maakte.

— Wat zal ik ervan zeggen, antwoordde Primo de Rivera, Franco is een man die het altijd beter doet dan ieder ander.

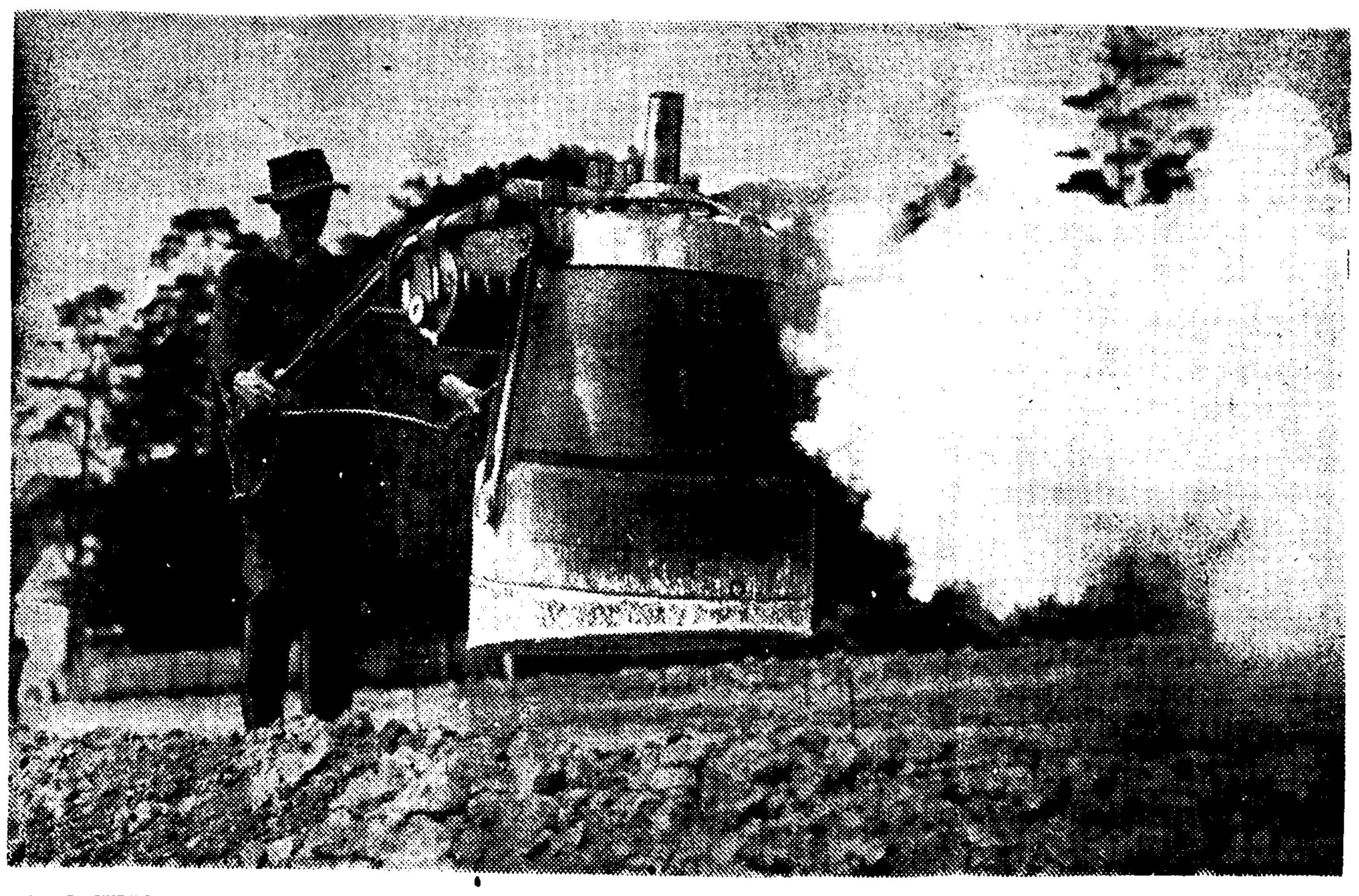
In 1928 werd Francisco Brigade-commandant en thans is hij de jongste generaal van het Spaanse leger.

Terwijl Francisco Franco telkens in rang steeg, was ook Ramon niet werkloos gebleven.

Vanzelfsprekend stelde hij geen prijs op de lauweren van zijn broer. Hij wilde alleen een beroemd vliegenier worden. In 1927, toen Lindbergh voor de eerste keer de Atlantische Oceaan overvloog, was luitenant Franco totaal overstuur. Op zijn beurt bereidde hij een Oceaanvlucht voor en op een lentemorgen in 1928 steeg hij in Huelva op, om zich naar Natal te begeven. Vandaar vertrok hij naar Rio de Janeiro, waar hij dertig uren later arriveerde. Met een slag was hij nog beroemder dan zijn broer: alle kranten der gehele wereld schreven over Ramon Franco.

Intussen had Roman Franco alles in het werk gesteld om zijn zeer vooruitstrevende sociale begrippen te verbreiden.

Hij geraakte in onmin met zijn familie, zodat de deur van de ouderlijke woning voor hem gesloten werd. Men beschouwde hem als een soort dwaas. Ramon leidde trouwens een heel avontuur-

„DANCING DOLLY". Dit nieuw kind van de techniek is een heiblok, dat gebruikt wordt bij Dorking, Engeland. De machine weegt een halve ton en springt 50 c.m. omhoog, en wordt in beweging gebracht door een benzinemotor.

Het Kapersnest.

door Joseph Conrad.

(Nadruk verboden).

51)

Maar op dat ogenblik was ik verbaasd en verontwaardigd over de eigenaardige manier, waarop hij mijn tegenwoordigheid opnam, alsof ik voor de aardigheid met een bootje van de kust was gekomen om 'n paar ledige uren aan boord bezoek te brengen. Daar zijn vrouw voldaan leek, scheen hij geen enkele verklaring te wensen.

Eensklaps werd al onze aandacht getrokken door een hels lawaai.

Het was dat kwaadaardig grommend, jankend geluid, dat eensklaps ontstaat en plotseling uitsterft.

„Castro! Jij Castro!"

„Vervloekt... Mijn oogleden..."

„Jij! Hond van een Engelsman."

„Ha! Porco..."

't Stemgetier hield op. — Licht op de tenen, met zijn mantel in breede plooien, stapte Castro rond. Hij gaf zijn hoed 'n tikje, dat hij dieper zonk en hurkte snel binnen zijn mantel. Die raakte het dek in het rond als een zwarte kegel, waarboven een glurend sidderend hoofd... Bliksemsnel schoot hij overeind en hurkte weer... Iedereen sloeg met nieuwsgierigheid deze vertoning, als een indrukwekkend duivels spel, gade. Wat mij betreft, die de dodelijke opzet van die voorbereidende maatregelen kende, ik werd van afgrijzen vervuld. Als hij verkozen had dadelijk toe te springen — had niets Manuel kunnen redden. De arme drommel, die tegenover Castro stevig werd vastgehouden, was veel te verschrikt om enig geluid te kunnen geven.

Met een onwrikbare matroos aan elke kant worstelde en wrong hij heftig en hurkte bij tussenpozen neer als tussen twee stenen pilaren. Zijn dof, snel gehijg klonk in onze oren.

Ik gilde:

„Hou op, Castro! Hou op!... Houd hem tegen, één van allen! Hij wil de kerel vermoorden!"

Niemand sloeg acht op mijn geroep. Castro wierp zijn mantel op het dek, sprong er op, schopte hem op zij, alles op hetzelfde ogenblik, week naar rechts, week naar links, stapte trots rond, intussen al die tijd een zacht sissend geluid makend, dat het bloed deed verstijven.

„Hij heeft een mes aan zijn voorarm!" gilde ik. „Hij is gewapend, zeg ik."

Niemand kon mijn ontsteltenis begrijpen. Een matroos, die een lamp bijhield, toonde een brede glimlach. Een ander lachte hartelijk. Castro ging vlak voor Manuel staan, knikte dreigend, en bukte, gereed voor de sprong. Ik was te laat met mijn greep naar zijn kraag, maar Manuel's bewakers staken elk een arm uit om zijn aanloop te stuiten en hij kwam op me aanbotsen, alsof hij van een muur was teruggekaatst.

Hij had me bijna tegen de grond geworpen, en terwijl ik nog wankelde om mij staande te houden, weergalmde de lucht van dringende aanmaningen om te schieten, te vuren, hem neer te slaan!...

Dood hem, Señor!" kwam het in smekend gegil van Castro. En ik werd gewaar, dat Manuel deze gelegenheid had aangegrepen om zich los te rukken. Ik hoorde de harde plof van zijn sprong. Recht, van het luik was hij — zoals de stom verbaasde matrozen me later vertelden — met beide voeten op de reling gesprongen. Ik zag hem pas, toen hij daar was; zittend op zijn hielen, wauwelend en ons toegrijnzend als een ontzaglijke baviaan. „Schieten, sir! Schieten!... Dood hem! Dood hem, Señor!... Als uw leven u lief is, — dood hem!"

Onbewust, zonder eigen wil, als gedwongen door de suggestieve aanmaning der bloeddorstige kreten trok mijn hand het overblijvend pistool uit mijn gordel. Ik had hem... ik was zeker van mijn schot. Doch een bijna onmerkbaar deel van een seconde liet ik mijn arm zakken en op dat ogenblik sprong hij op en verdween.

Het plonsen werd gevolgd door een teleurgesteld gonzen over alle dekken en een algemene toeloop naar de reling. Er was niets te zien; hij was verdwenen in de mistlaag op het water. Niemand hoorde meer plonsen of proesten. Het was alsof een klomp lood over boord gevallen was.

Williams had dit, voor ik weet niet wat, willen voorkomen. Sebright drukte de hoop uit, dat hij niet de galg zou ontlopen door te verdrinken. De twee mannen, die hem hadden vastgehouden, slopen beschaamd weg. Een boot neer te laten om te zien hem in het water op te vangen zou nutteloos geweest zijn en onvoorzichtig.

„Zijn kornuiten kunnen nog niet ver af zijn met hun boten", gromde de bootsman, „en als ze hem niet oppikken, dan zouden ze allerwaarschijnlijkst onze lui oppikken."

Iemand stond zo nadrukkelijk te hoesten, dat ik omkeek. Castro had zijn mantel gepakt en wikkelde er zich met bedachtzame waardigheid in. Toen die onderneming volvoerd was, kwam hij heel dicht op me toe en uit de zware plooien van de mantel, om zijn mond en kin tot vlak onder het puntje van zijn hoekige neus opgeslagen, keek hij mistroostig naar mij op.

„Ik kon het niet doen," zeide ik. „Ik kon niet. Het zou nutteloos geweest zijn. Te veel als een moord, Tomas."

„O! die ongelijkheid, die verwaande begrippen van jullie Engelsen", zeide hij, weliswaar in 't algemeen, met onderdrukte hartstocht vlak in mijn gezicht. „Ik weet niet wat erger is, hun woede of hun medelijden. Die kinderachtigheid ervan! Die kinderachtigheid... Denkt u soms, Señor, dat Manuel of de juez O' Brien u op hun beurt zullen sparen? Als ik de moed van w volk niet kende..."

„De juez en Manuel, die veracht ik allebei even diep", onderbrak ik boos. Castro verachtte ik ook op dat ogenblik en hij betaalde me met interest terug. Zijn bijtende toon liet geen twijfel mogelijk.

„Ik ken jullie maar al te wel. Jullie veracht je vrienden evenzeer als je vijanden. Ik heb er veel zo van jullie volk meegemaakt. De hemel behoede ons voor de ramp van jullie vriendschap."

„Geen vriendschap kan van mij een moordenaar maken, Mr. Castro..."

„...Die maar een heel nietig schijntje minder rampspoedig is dan jullie vijandschap", vervolgde hij op koude toon, — „een heel nietig schijntje. U laat Manuel gaan... Manuel!... Uit medelijden!... Bah! 't Is enkel uw trots. U zult er berouw van hebben, Señor."

„Waarom? Wat kan Manuel me doen? Hij is toch absoluut machteloos."

„Heeft de Señor don Juan zich ooit afgevraagd, wat Manuel mij zou kunnen doen? Mij, Tomas Castro? Mij, die maar een arme zwerver ben en een vriend van Don Carlos, zaliger. Zijn jullie Engelsen allemaal prinsen, dat je nooit aan iemand anders denkt dan aan je zelf?"

wordt vervolgd.

(Verschenen in boekvorm bij de N.V. Het Nederlandse Boekhuis te Tilburg en verkrijgbaar in iedere boekhandel).

lijk leven, hetgeen wel blijkt uit het volgende feit: Op zekere dag zat hij in een café, toen hij heel overmoedig aan zijn vrienden vertelde, dat hij nog niet getrouwd was.

— Je durft niet te trouwen, riep een hunner.

— Bang van vrouwen, hernam Franco. Je zult eens wat zien. Ik trouw met 't eerste het beste ongehuwde meisje dat hier binnenkomt. En werkelijk, het eerste jonge meisje, dat in gezelschap van haar vader binnkwam, werd later mevrouw Franco.

Dergelijke dwaasheden waren niet bevorderlijk om de goede betrekkingen met de familie Franco te herstellen.

De vliegenier ging aan politiek doen en voerde een felle strijd tegen de monarchie. Hij wil en uiterst linkse republiek stichten. Maar in 1932 verkregen de rechtse partijen een grote meerderheid bij de verkiezingen, zodat de ster van de aviateur snel verbleekte.

Generaal Franco daarentegen maakte nog steeds vorderingen; in 1934 werd hij benoemd tot divisie-commandant en later tot Chief van de Generale Staf. Hij werd de vriend van Alcala Zamora, die hem tot Minister van Oorlog benoemde. Toen in 1936 het Volksfront aan de macht kwam, werd hij haastig naar de Baleaxen gezonden als gouverneur. Later zond men hem naar Marokko, in de hoop, dat hij ver weg zou zijn en het minst schadelijk.

In die tijd is Ramon Franco weer in de gratie gekomen en daar hij zich in de laatste jaren met marine-aangelegenheden had bezig gehouden, werd hij militair attaché te Washington.

De rest weet men. Op 18 Juli gaf generaal Franco het sein voor de opstand. Franco wist wat hij deed. Wat Ramon betreft, werd beweerd, dat hij in Washington de kat uit de boom keek om te gelegener tijd de een of andere partij te kunnen kiezen.

En enkele weken geleden koos hij de partij van zijn broer en we hopen dat daarmee de broederschap is hersteld.

NEDERLAND.

AFTAPPING VAN MAASWATER.

Nederlands-Belgisch geschil.

Uit de telegrammen hebben we de laatste weken gehoord over een geschil tussen Nederland en België in zake het Maaswater, wat thans voor het internationaal gerechtshof in behandeling is.

We geven er hier een nadere uiteenzetting van.

De Maas heeft sedert de ingebruikneming van de in de jaren 1823—1826 gegraven Zuid-Willemsvaart, behalve als scheepvaartweg voor gering verkeer, betekenis gekregen als voedingsbron voor kanalen.

Deze betekenis nam toe, toen België omstreeks de helft van de vorige eeuw overging tot de aanleg van het Kempens kanaal, welk kanaal het, via de Zuid-Willemsvaart, eveneens met Maaswater voedde en voorts, alweer met gebruikmaking van Maaswater, in de Kempen belangrijke bevloeiingswerken ondernam, die in de loop der jaren nog aanmerkelijk in omvang zijn toegenomen.

In de periode van 1843—1863 onttrok België voor de twee genoemde doeleinden (kanaalvoeding en bevloeiing) water aan de Maas. Daardoor leed Nederland een drievoudig nadeel: 1e. verminderde de bevaarheid van de Maas; 2e. werd door de Belgische aftappingen een voor de scheepvaart lastige stroom in de Zuid-Willems vaart veroorzaakt; 3e. had de afvloeiing van het voor de bevloeiingen in de Kempen gebruikte water wateroverlast in Noord-Brabant ten gevolge.

Een en ander heeft aan de Nederlandse regering veel moeite veroorzaakt, aan de ene kant met de Belgische regering en aan de andere kant met de onderscheidene groepen van belanghebbenden in Nederland zelf; in de Staten-Generaal werden herhaaldelijk interpellaties tot de regering gericht, en in 1860 besloot de Tweede Kamer zelfs tot het instellen van een enquête.

Dat dit alles op de stemming tussen Nederland en zijn zuidelijke nabuur een ongunstige invloed had, behoeft geen betoog. Tussen de beide regeringen had in de jaren tussen 1850 en '60 een zeer omvangrijke gedachtenwisseling plaats die eerst in 1863 kon worden besloten. België sloeg aanvankelijk weinig acht op de herhaalde klachten en protesten van de Nederlandse regering en gaf gedurende verscheidene jaren blijk van weinig medewerking om tot een regeling te komen. In 1861 werden de beide regeringen het eindelijk eens over een conventie, welke echter in Nederland door de Tweede Kamer werd verworpen.

De Nederlandse regering is toen uit de daardoor ontstane moeilijkheid gered, doordat in die tijd België vurig verlangde naar afschaffing van de bij de verdragen van 1839 ingestelde Scheldetol. Aangezien dit een verlangen was, tegen welks inwilliging de Nederlandse regering noch om principiële, noch om politieke redenen bezwaar behoefde te maken, heeft zij de inwilliging afhankelijk gesteld van Belgische medewerking om tot een wederzijds bevredigende regeling te geraken ten aanzien van de wateraftapping uit de Maas; voorts werd onderhandeld over een handelsverdrag. Op die wijze werd toen betrekkelijk spoedig overeenstemming bereikt, zodat op 12 Mei 1863 over elk der drie genoemde onderwerpen een verdrag kon worden getekend; die verdragen zijn vervolgens, voor zoveel nodig, parlementair goedgekeurd, en in werking getreden.

Het is van groot belang, voor deze thans, ten aanzien van de wateraftappingen uit de Maas opnieuw acute kwestie, steeds voor ogen te houden, dat Nederland, voor de verkrijging van een billijke regeling van die aftappingen, de volle prijs heeft betaald in de vorm van medewerking tot afkoop van de Scheldetol. Van hoe enorme betekenis die afkoop voor de bloei van Antwerpen is geweest, blijkt ten duidelijkste uit het bekende werk van baron Guillaume: „L'Escaut depuis 1830".

Het is van belang in het oog te houden, dat, zoals het heette in een brief die de Belgische gezant te 's-Gravenhage op 19 Februari 1863 richtte tot de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken, de drie in 1863 gesloten verdragen vormden „un ensemble basé sur des concessions réciproques."

De inhoud van het verdrag van 1863.

Wat de inhoud van het wateraftappingsverdrag van 1863, hetwelk is afgedrukt in het Staatsblad van 1863 no. 118, aangaat, diene het volgende:

België kreeg het recht op het Maaswater waaraan het behoefte had voor het kanaal door de Kempen en de bevloeiingen aldaar. Al het aan de Maas ten behoeve van beneden Maastricht gelegen kanalen — dit is een punt waar het vooral op aan komt — en ten behoeve van de bevloeiingen in de Kempen en in Nederland te onttrekken water moet volgens art. 1 van het verdrag te Maastricht worden afgetapt door de op de linker oever aan te leggen voedingsgeul; blijkens de préambule was de bedoeling dit aldus te „régler d'une manière stable et définitive". Aangezien ten gevolge van de onttrekking van water te Maastricht de waterspiegel van de Maas beneden die stad verlaging zou ondergaan, hetgeen nadelig voor de oevers en voor de scheepvaart zou zijn, vooral bij lage waterstand, zouden aan de Maas werken worden uitgevoerd, waarvan België $^{2}/_{3}$ der kosten op zich nam, en die ten doel hadden aan de rivier de diepte terug te geven, die zij zou verliezen door verlaging van de waterspiegel ten gevolge van de aftappingen. Ten einde de stroomsnelheid in de Zuid-Willemsvaart te verminderen, werd het peil van dat kanaal tussen Maastricht en Bockholt verhoogd. Maatregelen werden getroffen om overstromingen in Noord-Brabant door bevloeiingswater uit de Kempen tegen te gaan.

Een en ander bewijst wel dat deze zaak niet zonder strijd, als gevolg tussen 1843 en 1863 was geschied, door België eigendunkelijk te worden geregeld; het was een aangelegenheid, waarin Nederland terdege had mee te spreken en die naar hare aard slechts in overleg en door overeenkomst kon worden geregeld. Van bijzonder belang is het, dat dit verdrag bepaalde dat de wateraftappingen ten behoeve van de beneden Maastricht gelegen kanalen slechts mochten geschieden op Nederlands gebied, en dus onder Nederlandse controle.

De ouders van Prins Bernhard.

Omtrent de ouders van Prins Bernard vinden we in de Nederlandse bladen nog de volgende hier nog niet gepubliceerde bijzonderheden. Zijn vader prins Bernard heeft aan het leven van het Lippische volk, aan de landelijke geculturele zijde van het landsbestuur steeds met grote opgewektheid deelgenomen. Hij mocht zich in een grote populariteit verheugen. Zijn natuurlijke gemoedelijkheid, zijn uitgesproken sympathie voor het Lippische volk, kwamen wel bijzonder tot uiting bij volksfeesten, waar hij steeds gaarne aan deelnam. In Detmold spraken wij mensen, die prins Bernhard persoonlijk gekend hadden en zij vertelden ons, dat het volk nog nooit medegemaakt had, dat een prins uit het regerende huis danste met het eenvoudigste meisje uit het dorp, dat hij met arbeiders en knechten een glas bier dronk.

En hoe deed hij het. In alles was hij zonder pose, hij deed het als een uitdrukking van de meest natuurlijke verbondenheid en saamhorigheid. Dit maakte hem overal geliefd.

De mooiste tijd uit het leven van prins Bernhard is ongetwijfeld de tijd van zijn verblijf in Paderborn. Daar leerde hij ook zijn latere echtgenote kennen, gravin Cramm-Crieven, die met graaf van Oeynhausen gehuwd was geweest, doch van deze gescheiden was.

Spoedig na hun huwelijk vertrokken Prins Bernhard en zijn vrouw naar hun bezittingen Woynowo bij Bomst aan de Poolse grens. Woynowo was een heerlijkheid, vele duizenden morgen land groot, welke tot de erfenis van de gravin Cramm-Crieven behoorde. Prins Bernhard werd grootgrondbezitter en bleef dit tot het eind van zijn leven.

Zijn vrouw is van haar jeugd af een enhousiaste bewonderaarster van de paardensport geweest. Deze sport — in de meest edele zin van het woord — werd met bijzondere voorliefde beoefend. De Prinses reed op alle grote concoursen in Oost-Duitsland met veel succes om de hoogste prijzen en onderscheidingen.

Vele jaren was Woywono het middelpunt van het verkeer der adellijke families uit de omgeving, totdat door de Novemberrevolutie niet alleen de Lippische troon viel, doch ook een groot gedeelte van het familievermogen verdween. De inflatie in de na-oorlogse tijd kwam daar nog bij en dit alles tezamen was oorzaak, dat het eens zo vrolijke en levensblije huis Woywono stiller en stiller werd.

In deze onrustige en zorgvolle tijd viel het accent in het leven van prins Bernhard en zijn echtgenote meer en meer op de huiselijkheid en het innige familieleven. Zij zochten en vonden hun geluk in de omgang en in de opvoeding van hun beide zoons, de prinsen Benno en Aschwin.

Beide prinsen waren in Jena geboren, Benno in 1911, Aschwin in 1914.

De oude prins Bernhard is in Juni 1934 gestorven. In zijn laatste levensjaren heeft hij nog het geluk gesmaakt zijn beide zoons te zien opgroeien tot bijzonder begaafde mensen. Hij had de overtuiging, dat zowel Benno als Aschwin zich een plaats in de maatschappij zouden verwerven door eigen bekwaamheid.

Zelf had hij zich in het leven veel moeten ontzeggen. De wereldoorlog, welke hij van het begin tot het einde meemaakte, viel in zijn beste jaren. Daarna moest hij de druk verdragen, welke na de Novemberrevolutie in 1918, de familieleden van vroegere vorstenhuizen ondervonden. En tenslotte had hij grote zorgen bij het bestuur van zijn uitgebreide goederen. In de laatste jaren werd een groot gedeelte van het Woywono-er grondbezit verkocht. Aan de familie Lippe-Biesterfeld bleef het slot, de enzame omgeving en het meer.

In het thans eenzame kasteel leeft de Prinses — zij is 53 jaar oud — een rustig en terugetrokken leven, in de herinneringen aan haar echtgenoot en aan een schoon verleden, doch gelukkig met haar beide kinderen, aan wie zij al haar zorgen wijdt.

CURAÇAO.

Voorlopige regelingen.

In de Commissie waarvan in de bladen reeds is gemeld en welke tot taak zal hebben het signaleren en te bevoegder plaatse aanbrengen van gevallen van ongemotiveerde prijsopdrijving zijn door Z. E. de Gouverneur van Curaçao benoemd de Heren:

1. P. C. M. van der Drift, Voorzitter.
2. K. Beekes.
3. A. van Waveren.

Als kopend publiek wordt verzocht gevallen als bovenbedoeld ten spoedigste schriftelijk of mondeling ter kennisse te brengen van genoemde heren.

Bovendien werd nog een tweede Commissie door Z. E. de Gouverneur benoemd, welke tot taak zal hebben Z. E. van advies in Art. 1 P. B. 1936 No. 99.

In deze Commissie zijn benoemd de Heren:

1. P. C. M. van der Drift, Voorzitter.
2. J. Haayen.
3. L. F. Jansen.
4. S. M. L. Maduro.
5. F. G. Mensing.

Lijst van GOEDEREN, bedoeld in artikel 1 van het besluit dd. 3 October 1936 (P.B. No. 100), ter uitvoering van artikel 1 van de verordening van de 2de October 1936, houdende vaststelling van bepalingen ter voorkoming in de tegenwoordige buitengewone omstandigheden van prijsopdrijving van door de Gouverneur aan te wijzen goederen (P.B. 1936 No. 99).

1. **Brood, beschuit, koek.**
2. **Grutterswaren** (bruine bonen, witte bonen, capucijners, erwten, gort, havermout, griesmeel, maizena, meel (bloem), rijst, vermicelli, enz.
3. **Melk** (ook in blik.)
4. **Kaas.**
5. **Eieren.**
6. **Vleesch**, ook vleeschsoorten voor de boterham.
7. **Visch**, ook vischsoorten voor de boterham.
8. **Boter**, ook in blik.
9. **Margarine**, ook in blik.
10. **Vetten**, (slaolie, reuzel, rundvet, vet, spek, enz.)
11. **Suiker**, (bruine of witte suiker, klontjessuiker, klinkersuiker, panela, enz.)
12. **Kruidenierswaren**, (koffie, thee, cacao, rozijnen, zout enz. enz.)
13. **Zoete Aardappelen.**
14. **Aardappelen.**
15. **Maismeel.**
16. **Groenten**, (ook in blik), gedroogd, enz.)
17. **Fruit**, ook in blik, gedroogd, gekonfijt, enz.
18. **Dranken** (limonade, limonadesiroop, sodawater, spiritualiën, enz.)
19. **Kleding.**
20. **Schoeisel.**
21. **Brandstof** (kerosene, gasoline, houtskool, enz.)
22. **Toilet-, was-, en schoonmaakartikelen.**
23. Huisraad, (stoffering).
24. **Sigaren, sigaretten, tabak.**
25. **Benzine, smeerolie, enz.**
26. **Auto's en auto-onderdelen.**
27. **Water.**
28. **Boeken, couranten en tijdschriften.**
29. **IJskasten.**
30. **Bouwmaterialen.**
31. **IJzerwaren, gereedschappen** voor industrie, landbouw, enz.
32. **Grondstoffen en hulpmiddelen** voor landbouw en industrie.

Het is verboden deze goederen aan de wederverkopers en aan de gebruikers of verbruikers te koop aan te bieden of te verkopen tegen prijzen, welke te gaan de bedragen.

a. wat betreft goederen, welke van het buitenland ingevoerd, thans in Curaçao aanwezig zijn, ongeacht of de betaling op 26 September 1936 reeds had plaats gehad of nog moest plaats hebben, alsmede nieuw uit het buitenland ingevoerde goederen:

waartegen die goederen in de week eindigende 26 September 1936 waren geprijsd/werden verkocht, vermeerderd met het verschil tussen de nieuwe en de oude inkoopsprijzen;

b. wat betreft goederen, die in Curaçao worden voortgebracht:

waartegen die goederen in de week eindigende 26 September 1936 waren geprijsd/werden verkocht, met dien verstande evenwel, dat, een prijsverhoging zal zijn toegestaan, indien de voortbrenger of verkoper aannemelijk maakt, dat deze noodzakelijk is ter dekking van de verhoogde productie-, exploitatie- en/of inkoopkosten.

Muziekuitvoering a.s. Zondag n.m. 7.30 uur op het Gouv. plein (Santa Cecilia Korps).

1. Mooi Nederland mars, (S. Vlessing)
2. Stradella ,Ouvert. (F. Flotow).
3. Ciribiribin waltz, (A. Pestalosa).
4. Mosaique sur Faust, (J. Kessels).
5. Bella Imagen (Danza), N.N.

PAUZE

6. Un Caro sonriso, polka, (G. Verdi).
7. Ernani (fant.) (G. Verdi).
8. Dansmuziek (diverse), N.N.

Regenval.

Gedurende de maand September gaf de regenmeter van het St. Thomas-college, een regenval aan van 25.6 m.m.

Bezoek Duits oorlogsschip.

Volgens een telegram van 3 October zullen 3 Duitse oorlogsschepen voor vlagvertoon grote reizen maken.

Het slagschip „Schlesiën" zal een 4 maandse reis maken naar de Zuid-Amerikaanse wateren en o.a. Curaçao aandoen.

Feestcommissie Aruba.

Op 28 September l.l. zijn op uitnodiging van de Hoog Edel. Gestrenge Heer Gezaghebber de heren, die op 22 Sept. gekozen zijn tot leden van de commissie tot regeling van de feestelijkheden bij gelegenheid van 't a.s. huwelijk van H.K.H. Prinses Juliana en Z.H. Prins Bernard in de Raadzaal alhier bijeengekomen ten einde een bestuur te kiezen uit hun midden en verder een aanvang te nemen met hun werkzaamheden. Achtervolgens werden verkozen: tot voorzitter, de heer F. J. Q. Kwartsz, tot ondervoorzitter, de heer X. Krugers, tot secretaris, de heer C. C. Philipszoon, tot penningmeester, de heer W. F. Craane en tot commissaris, de heer J. van Meeteren. Besloten wordt in de plaats van de Heer J. H. A. Eman, die als lid bedankt heeft, Ds. G. E. Alers, op wie bij de op 22 September gehouden verkiezing 23 stemmen zijn uitgebracht, te benoemen.

Verder wordt door de vergadering besloten gezamenlijk met Curaçao een huldeblijk aan het Vorstelijk Echtpaar aan te bieden als huwelijksgeschenk. De leden Lt. Hamel, J. E. Croes en O. L. Pons zullen een subcomité vormen, zoveel mogelijk uit dames bestaande, om gelden voor dit doel in te zamelen. Verder zullen in de districten Santa Cruz, Savonette en San Nicolas sub-comités gevormd worden om voor elk dier districten een feest-programma op te stellen onder nadere goedkeuring van het centraal-comité. In deze sub-comités zullen de volgende heren zitting nemen:

In 't Sub-comité voor Santa Cruz: de leden der feestcommissie Pastoor Pennnix en Ruiz met nog drie andere personen uit dat district door hen aan te wijzen; in he sub-comité voor Noord het lid Ecury en Pastoor Paanakker met nog drie andere personen uit dat district door hen aan te wijzen; in het sub-comité voor Savoneta; het lid de Cuba, Pastoor Hendriks met nog drie andere personen uit dat district door hen aan te wijzen en in 't sub-comité voor San Nicolas: het lid J. E. Croes, Pastoor Exler, de heren Beronico Bislick en Diego Williamson met nog een ander persoon uit dat district door hen aan te wijzen.

Mr. Schagen van Leeuwen. †

Te Amsterdam overleed op 76 jarige leeftijd het oud lid van het Curaçaose hof van justitie, de Heer J. A. Schagen van Leeuwen.

K
KRO
O

Wereldprogramma

Zondag 11 October.
Via P.C.J. Golflengte 31.28
19.24—20.24 uur Curaçaotijd

1. Gramofoonmuziek.
2. „De Wereld in Vogelvlucht", door Paul de Waart.
3. „Van en Voor de Missiepost"
4. Gramofoonmuziek.
5. Voordracht over „Nederlandse Monumenten".
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O.
Via P. H. I. op Golflengte 25.57 M.
Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. Voordracht over „Landbouwkundige Missieactie" door Ir. J. P. Planje.
3. Gramofoonmuziek.
4. „De Wereld in Vogelvlucht", door Paul de Waart.
5. „Van en Voor de Missiepost".
6. Vaderlandse Kroniek.

Feestavond Liga Eucaristica Pietermaai.

Maandagavond had in de Club van de jeugdorganisatie te Pietermaai de viering plaats van het derde lustrum van de Liga Eucaristica van Pietermaai.

Om ongeveer 8 uur zette de Banda van de Jeugdorganisatie, onder leiding van de Eerw. Frater Johannes de Deo een mars in, waarna de Heer Ed. Jansen het woord nam om de genodigden van harte te verwelkomen en de leden van de Liga te feliciteren.

Spreker zeide dat deze avond speciaal opgedragen werd aan Zijne Hoogw. Excellentie Monseigneur Verriet en de gehele geestelijkheid van het Vicariaat.

Na spreker's korte maar pittige woorden begon men met het drama, dat bestond uit een inleiding en 4 delen. Het speelde in Indië in de oude tijd.

De vertolkers van dit drama vervulden hun rollen op zo'n echt roerende wijze, dat eenieder onder de indruk was. Dat is pas comedie spelen.

In het proloog zien wij afgebeeld de tuin van het koninklijk paleis, waarin een jongeman, Benco genaamd, zich verschuilt en daar het gesprek afluistert van Pater Nobile met Silvio, die bekeerd is tot het christendom en plechtig belooft dat hij zich zal weten op te offeren en alle lijden zal verduren voor Jezus zijn hemelse Koning.

In het eerste bedrijf ziet men Benco voor de koning die al zijn mannen liet roepen om voor te bereiden voor de oorlog tegen de Mongolen, waar Benco Silvio als verrader en lafaard beschuldigt daar hij wist dat Silvio niets zou tegenwerpen en ook niet het verraad zou wreken door zijn belofte aan Christus afgelegd.

De Koning wou eerst niets geloven, daar Silvio alles voor hem was, maar daar de bekeerling niets wou zeggen, twijfelde de koning aan zijn trouwheid.

Radja van Tranquebar, de vader van Silvio, die een zeer geëerde man was in dat rijk, wou geen ogenblik de laster geloven van Benco tegen Silvio.

In het tweede bedrijf zijn wij in het paleis van Radja, de vader van Silvio. Deze overtuigt zijn vader van de leugen van Benco, maar toch weigert hij tegen de koning te vechten om wraak te nemen.

Radja is daarom alleen naar de vijand overgelopen om tegen de koning te strijden om zo zijn woede en zijn haat te wreken.

In het derde bedrijf zijn wij op het slagveld, waar Radja juist het leger van de Koning heeft verpletterd en Generaal Suren wil doden en wie hij reeds met zijn zwaard heeft doen vallen. Doch Silvio springt op tegen zijn vader en in een gevecht met hem ontwapent hij hem. Maar hij liet de soldaten van de koning zijn vader niet gevangen nemen en leidt hem weer terug in veiligheid. Niettegenstaande de heldhaftige daad van Silvio, ontstaat er een jaloersheid en egoïsme in Suren en Benko en Silvio word op verraderlijke wijze door Benko aangevallen en zwaar gewond.

Het vierde bedrijf geeft Silvio te zien, op het slagveld, in een bloedplas, waar zijn twee broers Rahmá en Velur bij hem komen wij zij hun vader zoeken. In zijn doodstrijd spreekt Silvio nu eens tégen Christus dan weer tégen de koning en later weer vóór Christus; in zijn doodstrijd schrijft hij ook een brief aan zijn vader, waarin hij hem belooft de koning te wreken, maar hij zendt die brief niet weg. Daarna schrijft hij een andere brief aan Pater Nobile die gevangen is genomen en vraagt hem zijn geestelijke hulp opdat hij Christus mag volgen, maar bij vergissing geeft hij aan een jongeman die Cumara heet juist de brief die hij aan zijn vader schreef, wat natuurlijk zowel de priester als de boodschapper woedend maakt.

De Koning, verblind door de laster van Benco, laat op het voorhoofd van Silvio met gloeiend ijzer de volgende woorden brandmerken: **Verrader en Lafaard**, maar op het eind kon Suren niet meer volhouden en zowel de handelingen en krankzinnigheid van Benco doen de koning zich overtuigen van zijn vergissing en van de onschuld van Silvio, maar het is al te laat!!

Vol berouw om zijn daad, neemt de koning zijn kroon af en zet deze op het hoofd van Silvio, maar Radja eist in zijn woede het leven van zijn zoon en op het eind van het drama bekeren zich de koning en zijn gehele hof tot het christendom door het toedoen van Pater Nobile.

Tussen de bedrijven door kregen we ook een paar liedjes te horen van enige dames met pianobegeleiding, welke zeer voldeed.

Dit drama zal ook voor het publiek opgevoerd worden op 11, 15 en 18 October.

Wie werkelijk genieten wil moet hier zonder twijfel naar toe gaan.

Zilveren feesten op Aruba.

Op 15 Oct. a.s. vieren de Eerw. Zusters Dominicanessen M. Reginalda en M. Cherubina hun zilveren professiefeest.

Zr. Reginalda (Mej. C. H. Vader) werd geboren te Amsterdam 24 Oct. 1883.

In 1916 kwam zij in de Missie van Curaçao, was eerst werkzaam te St. Martin en sinds 1919 te Aruba.

Op beide eilanden maakte zij haar leven zegenrijk door de huishouding te doen voor haar medezusters.

Zr. Cherubina (Mej. J. A. Esser), werd geboren te Schiedam 6 Nov. 1887 en is sinds 1920 op Aruba werkzaam geweest zowel in 't hospitaal, op de bewaarschool en als handwerkonderwijzeres.

Beide jubilaressen nog vele jaren en onze beste wensen.

Mgr. Verriet naar de Bovenwinden.

Zaterdag vertrek Mgr. Verriet met het s.s. Baralt voor vormsreis naar de Bovenwinden in gezelschap van Pater Cl. v.d. Looy.

Tijdens de afwezigheid zal de Zeer Eerw. Pater Wahlen de lopende zaken van het Apostolisch Vicariaat regelen.

van het Apostolisch Vicariaat regelen.

Mevr. C. M. van der Veen Zeppenfeldt Thielen. †

Vrijdagavond overleed Mevrouw Constancia M. van der Veen Zeppenfeldt-weduwe van de vroegere administrateur van Financiën, de Heer L. van de Veen Zeppenfeldt en moeder van de Hoog Eerw. Pater Vicaris v.d. V. Zeppenfeldt en Mr. S. G. C. van der Veen Zeppenfeldt, lid van de Raad van Bestuur alhier.

Een groot aantal wereldlijke en geestelijke autoriteiten volgden in de lijkstoet.

Onze oprechte deelneming aan de familie Zeppenfeldt — Thielen.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten".

In het bekende paleis van Versailles ontstond een ernstige brand in de linkervleugel, welke grote schade aanrichtte.

Een Engelse kruiser bezette vorige week de Phoenische eilanden ten N. van Samoa gelegen in de Stille Oceaan. Zij hebben een totale oppervlakte van 80 vierkante mijl en 60 bewoners.

Men vermoedt dat ze gebruikt zullen worden als marinebasis in verband met de meerdere activiteit van Japan.

Duitsland vierde Zondag het jaarlijkse oogstfeest op de Bueckberg met politieke redevoeringen voor Hindenburg en andere Rijksleiders.

Maandag werd de dam geopend die Duitslands grootste eiland Rügen verbindt met het vasteland. De dam is 2.5 K.M. lang.

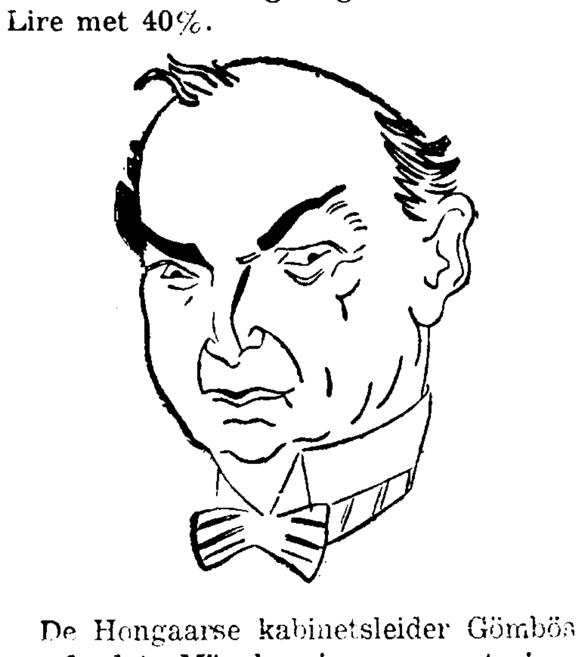
Het blijkt thans meer en meer dat de Spaanse diplomaten er met al goud van door zullen zijn, wanneer Franco het land overmeesterd heeft. Reeds thans hebben verschillende hunner van dit geld een goed leven in Frankrijk. Meer als 100 millioen pond sterling goud is reeds uit Spanje weggevoerd.

Rusland heeft weer onder de titel van manufacturen een schip met wapens geleverd aan de Spaanse regering, wat in Alicante werd gelost.

In Cadix worden thans ernstige voorbereidingen ondernomen, om een gezamelijke aanval te ondernemen op Malaga.

Generaal Franco heeft benoemd als nieuwe Minister van Spanje: Secretaris generaal, zijn broer Nicolaas Franco: Gouverneur-Generaal, Francisco Fermoso, thans gouverneur van Burgos: Buitenland, Francisco Serrat, gezant in Warschau: handel en nijverheid, Generaal Gil Juste: justitie: Generaal Fidel Dala en José Maria Arellaso als gouverneur van de Baskische provincies.

De Italiaanse regering devalueerde de Lire met 40%.

De Hongaarse kabinetsleider Gömbös overleed te München in een sanatorium. He kabinet nam onslag.

In de Volkenbond hadden besprekingen plaas in zaken de huidige monetaire crisis: waarbij van verschillende zijden werd aangedrongen op het wegnemen der tariefmuren.

Uit Bern wordt gemeld dat de de Zwitserse Bondsraad besloten heeft om de invoerrechten op suiker van 12 op 2½ te verminderen.

De Tsecho-Slowakische kroon devalueerde 16%.

UIT NEDERLAND.

H.M. de Koningin werd te Schiedam op zeer geestdriftige wijze toegejuicht door het publiek op Haar rijtoer van het station naar de werf Wilton Feyenoord, waar H.M. de Kruiser de Ruyter in dienst stelde. Bij de ingang van de werf werd de Koningin ontvangen door de directeur, vice admiraal Vos en aan de Valreep door commandant Van de Sande Lacoste.

Nadat de bemanning „voor de boeg" aangetreden was, gaf H.M. in een korte toespraak opdracht tot de indienststelling. H.M. inspecteerde later de bemanning en het schip, waarna zij wederom naar het station terugkeerde, voor de terugreis naar het Loo.

De volgende onderscheidingen werden uitgereikt ter gelegenheid van de indienststelling van H.M. Kruiser de Ruyter: Ir. J. H. H. Verloop van Wilton werd benoemd tot ridder in de orde van de Nederlandse leeuw en de Hoofdingenieur van de marinestaf, Ir. C. Van Dam werd bevorderd tot officier in de orde van Oranje Nassau.

Naar wij vernemen onderhandelt de PTT met de KLM om met ingang van de datum waarop de DC3 toestellen op de Indische lijn in gebruik gesteld worden (vermoedelijk 24 April 1937 alle eerste klasse mail per luchtpost naar Indië te zenden tegen verlaagd tarief, dat echter nog niet definitief vastgesteld is, doch waarschijnlijk 15 a 20 cent per gram zal bedragen.

Indien het plan doorgaat rekent men **op 565 K.G. post per vlucht. De onderhandelingen zijn reeds in vergevorderde** staat en op enkele ondergeschikte punten na werd reeds overeenstemming verkregen.

Alom worden maatregelen tegen prijsopdrijving getroffen. De Apeldoornse politie verbaliseerde deswege de directeur van een rijwielfabriek te Den Haag en in Utrecht werd de voorraad van een winkelier, die zich aan prijsopdrijving schuldig gemaakt had, in beslag genomen. De Nederlandse spoorwegen zijn er slechts toe overgegaan de tarieven naar het buitenland te verhogen.

Op de kruiser de Ruyter werd een nationaal geschenk aangeboden waarvoor de gelden bijeengebracht waren door het comité „Onze Marine". Het bestaat uit een radio-omproepinstallatie, waardoor het mogelijk is vanuit een speciaal daartoe ingerichte kamer drie programma's op het schip te distribueren. Vervolgens hadden verschilende andere comité's en Verenigingen gelegenheid hun geschenken aan te bieden.

Prins Bernhard ontving te Amsterdam een waarschuwing voor het overtreden van de maximum snelheid.

Ook enkele Indische Vorsten zullen tegenwoordig zijn bij het a.s. huwelijk van Prinses Juliana.

In Nederland werden verschillende accountants onderzoeken gelast door Min. Gelissen in verband met vermeende prijsopdrijving.

De vrachttarieven naar Indië zijn door de Stoomvaart Mij. Nederland, de Rotterdamse Lloyd en de Duitse Lijn voor de maand November met 25% verhoogd.

SPORT.

Zondag werden te Amsterdam de volgende competitiewedtrijden gespeeld: Excelsior — CVV 2—3; Stormvogels — Xerxes 5—3; Blauwwit — ADO 1—0; RCH — Ajax 2—2; DHC — DFC 1—1; Hermes DVS — KFC 4—2; VUC — DWS 0—2; ZFC — Haarlem 1—2; Feyenoord — VSV 5—2; HBS — Sparta 0—1; Wageningen — Tubantia 1—1; Enschede Boys — PEC 1—3; ZAC — AGOVV 2—3; Heracles — Enschede 4—0; NED — Go-Ahead 1—1; Eindhoven — Blyerheide 1—3; Juliana — BVV 3—6; Roermond — PSV 1—3; NAC — Longa 2—0; Noad — MVV 5—2; Sneek — Be Quick 0—3; Hoogezand — Friesland 1—2; Velocitas — GVAV 2—2; Veendam — Leeuwarden.

Verlaging op loodsgelden.

Bij de Koloniale Raad is een ontwerpverordening ingediend tot vaststelling van nieuwe bepalingen betreffende de loodsdienst en de loodsgelden.

Goede reis.

Morgen zal na 42 jaren dienst op Curaçao naar Nederland vertrekken de Eerw. Zuster Theodorique, de bekende directrice van het Pensionaat Welgelegen.

Tal van jaren was ze aan het Pensionaat na eerst werkzaam te zijn geweest op Pietermaai en aan het Martinusgesticht.

Talrijke meisjes zowel op Curaçao als Aruba, Bonaire, Venezuela, Colombia, Sto. Domingo en Haiti danken haar een gedeelte hunner opvoeding.

Haar naam zal steeds onder haar oudleerlingen en in het Pensionaat in dankbaarheid blijven voortleven.

Wij wensen Mère Theodorique nog vele jaren van een welverdiende rust in het Vaderland.

Met haar vertrekt ook naar Nederland de Eerw. Zuster Stephana, hoofd van het St. Martinusgesticht, die op medisch advies voor enkele maanden haar arbeid heeft moeten neerleggen. Sr. Stephana hoopt we echter binnenkort weer op Curaçao terug te zien.

Begrijpelijk.

A. Waarom laat je toe, dat je vrouw haar rekeningen zo hoog laat oplopen?

B. Omdat ik liever onaangenaamheden met haar schuldeisers heb, dan met haar.

Student: Ik zit er wel meer in. Hoe moet nu naar huis melden, dat ik al weer gezakt ben voor m'n examen?

Vriend: Nogal eenvoudig. Telegrafeer „Examen afgelopen. Niets nieuws".

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie)

Curaçao 5 October 1936.

Aan den Redacteur
van de Amigoe di Curaçao,
Alhier.

In verband met het stuk „TEGEN PRIJSVERHOOGING VAN HET VLEESCH", verschenen in Uw blad van Zaterdag j.l., verzoek ik U om plaatsruimte voor het volgende:

DE HALVE WAARHEID ENZ."

Menige huisvrouw zal zich moeten getroosten om vroeg of laat, minder vleesch te krijgen voor hun gedevalueerde gulden, dan ze vroeger kregen voor hun gouden gulden en niemand zal er wat aan kunnen doen, ook niet de beheerder van de Openbare Markten. Het is misschien goed eens na te gaan, hoeveel lasten op één slachtrund drukt, want dat heeft de beheerder van de Openbare Markten stil verzwegen: één slachtrund betaalt aan invoerrechten ƒ 7.50 (ZEGGE ZEVEN GULDEN EN VIJFTIG CENTEN), aan accijns ƒ 3.— (ZEGGE DRIE GULDEN), aan slacht- en keurgeld ƒ 6.— (ZEGGE ZES GULDEN) en aan koraalgeld ƒ 1.— (ZEGGE EEN GULDEN) tezamen ƒ 17.50 (ZEGGE ZEVENTIEN GULDEN EN VIJFTIG CENTEN) en levert schoon aan den haak ongeveer 200 Kg. (ZEGGE TWEE HONDERD KILOGRAM) vleesch; dus met andere woorden als de huisvrouw één kilogram vleesch koopt, betaalt ze 8 3/4 cent (ZEGGE ACHT EN DRIEKWART CENT aan indirecte belastingen.

Het bevroren vleesch, dat voornamelijk door de firma John Henderson & Co. ingevoerd wordt, betaald slechts ƒ 7.50 (ZEGGE ZEVEN GULDEN EN VIJFTIG CENTEN) per 200 kilogram aan invoerrechten, dus 3 3/4 cent (ZEGGE DRE EN DRIEKWART CENT) op de kilogram indirecte belastingen. Waarom is 't versch vleesch vijf cent hoger belast dan het bevroren vleesch? Het kan toch niet zijn om het volk te dwingen bevroren vleesch te eten; maar is het soms omdat wij gezegend zijn met een ongemotiveerde peperdure eerste klasse veearts?

We zullen nu zien hoe die beruchte advertentie het levenslicht zag. Op 29 September j.l. had ik mijn wederverkoopers aangezegd, dat op een nader te bepalen datum, de groothandelaarsprijs van het vleesch zou worden verhoogd van vijf en dertig cent op veertig cent per kilogram; later op denzelfden dag kwam de Heer G. Geldens, die in het betoog van de Beheerder van de Openbare Markten niet genoemd wordt, mij melden, dat de kleinhandelaren hem verzocht hadden een advertentie in de dagbladen te plaatsen, teneinde de verhooging van het vleesch bekend te maken, waarmede ik instemde en mij bereid verklaarde voor 1/4 bij te dragen in de onkosten aan het plaatsen van de bekende advertentie verbonden. In den namiddag van dienzelfden dag kwam de Heer Geldens met een lijst waarop de prijzen van de verschillende vleeschsoorten stond en vroeg mij of ik ermee accoord ging, waarop ik antwoordde, dat ik er vanzelf mee accoord moest gaan, als dat de wensch was van de kleinhandelaren, toen is de Heer Geldens naar de verschillende Redactie's gegaan en de beruchte advertentie werd geplaatst. Wat betreft de bedekte bedreiging, verklaar ik hierbij plechtig, dat ik niet de minste dwang van welken aard ook of hoe ook genaamd op de andere huurders van de Gouvernements vleeschhallen uitgeoefend heb, en dat indien de beheerder van de Openbare Markten zich niet vergist heeft, dan heeft hij zich schuldig gemaakt aan een leugen.

Het zij hier ook opgemerkt, dat een wederverkooper van de Cur. Trading Co. den Heer Geldens de prijs van veertig cent per kilogram weigerde te betalen, omdat hij gedwongen werd het vleesch op het oude niveau te plaatsen. Het lijkt alsof gewerkt wordt om den Heer Geldens het vleeschmonopolie, dat hij eenige jaren had, weer terug te bezorgen. De Heer Ricardo Hart had toen geprobeerd om bovenbedoeld monopolie te verbreken maar werd van de groothandel weggedrukt. Deze monopolie is door mijn persoon verbroken.

Met de meeste hoogachting,

H. Th. Jonkhout.

Curaçao 3 October 1936.

Aan de Redactie der
Amigoe di Curaçao,
Alhier.

Mijne Heeren,

Wij verzoeken bij dezen beleefd onderstaande zoo spoedig mogelijk in Uwe kolommen op te willen nemen, waarvoor wij U bij voorbaat onzen dank uitspreken. Zoudt U genoodzaakt zijn dit stuk te bekorten, dan gelieve U alvorens hiertoe over te gaan ons van de betreffende korting in kennis te stellen.

De Prijs van het Rundvleesch.

In het ingezonden stuk van den Gouvernements-Veearts onder het bovenstaande opschrift j.l. Zaterdag in de Beurs- en Nieuwsberichten gepubliceerd, wordt de voorstelling gegeven als zoude de Curaçaosche Handel Maatschappij N.V. zich, met anderen, schuldig gemaakt hebben, aan een ongemotiveerde prijsopdrijving van het rundvleesch.

Niets is minder waar.

Het is onjuist, dat de detailprijzen van het rundvleesch, zooals in de betreffende advertentie gepubliceerd, zijn vastgesteld door de Curaçaosche Handel Maatschappij in samenwerking met anderen.

Deze detailprijzen werden vastgesteld door de slagers zelf en **de advertentie werd op verzoek van de slagers** door de groothandelaren in de bladen geplaatst.

Het is onjuist, dat de slagers op de markten „onder bedekte bedreiging van geen vleesch meer te zullen ontvangen" gedwongen werden deze detail-verkoopsprijzen aan te houden.

De slagers zijn en worden door de Curaçaosche Handel Maatschappij N.V. **volkomen vrij gelaten in het vaststellen hunner verkoopsprijzen.**

Het is onjuist dat de Curaçaosche Handel Maatschappij N.V. in het door haar gehuurde lokaal vleesch en detail verkocht tegen de verhoogde vleeschprijzen. **Het door de Curaçaosche Handel Maatschappij N.V. gehuurde lokaal staat sedert 7 September j.l. leeg.**

Het is waar, dat de **engros-prijzen** ook door de Curaçaosche Handel Maatschappij zijn verhoogd. Dit is een volkomen logisch gevolg **van het stijgen van den kostprijs**, waar deze voornamelijk uit dollars bestaat. Waar de kostprijs steeg met **16.3%** (j.l. Woensdag was de dollarkoers reeds plm. 1,82) werd de verkoopsprijs slechts verhoogd met **14,3%**, een dus niet overdreven, **en volkomen gemotiveerde** prijsstijging.

Het zou ons te ver voeren, en buitendien te veel plaatsruimte innemen, een volledige kostprijsberekening in deze kolommen te doen opnemen, echter zijn wij ten allen tijde bereid aan de door het Gouvernement ingestelde commissie, alsmede aan den Gouvernements accountant inzage te geven in al onze boeken op dit bedrijf betrekking hebbende, teneinde de bovengenoemde cijfers te controleeren.

Bij een dergelijk onderzoek zal dan tevens komen vast te staan, dat de winsten die door onze Maatschappij in den engros-rundvleeschhandel gemaakt worden, zeer bescheiden genoemd kunnen worden, en dat deze winsten niet toelaten ook de minste stijging in den kostprijs, niet in den verkoopsprijs tot uiting te brengen.

Met dankzegging voor de verleende plaatsruimte,

pp. Curaçaosche Handel Maatschappij N.V.

H. Sweers

Er zijn mensen, die het vreselijk vinden, als de waarheid gezegd wordt en die het liefst maar alles met de mantel der christelijke liefde willen bedekken. Zij maken van het christendom evenzeer **een caricatuur als de ouders, die hun** kind de roede sparen en er een maken van de christelijke opvoeding.

Vondel verkondigde dan ook 'n christelijke belijdenis, toen hij in zijn Roskam met deze woorden het recht van de waarheid verdedigde:

„De Waerheit — dat' is al oud — vint
nergens heyl noch heul;
„Dies roemt men hem voor wijs, die
vinger op de mond leit.
„O, kon ick ook die kunst, maer wat op
's herten grond leit
„Dat welt me na dekeel; ick word te
stijf geparst
„En 't werkt als nieuwe wijn, die tot de
spon uytbarst.

PROF. DR. G. BROM.

De Suppletoire Begroting 1936.

Het eindverslag van de Raad.

We lezen in de Algemene beschouwingen:

De nieuwe ingenieur.

Meerdere leden betreurden, dat het Bestuur bij de behandeling van de begroting 1937 nagelaten heeft mededeling te doen van zijn verzoek aan de Minister van Koloniën om detachering van een ingenieur voor de dienst van Openbare Werken en evenmin diens bezoldiging afzonderlijk op bedoelde begroting heeft gebracht. Zij hebben het gevoel niet volledig ingelicht te zijn en thans min of meer gebonden te zijn de gevraagde post te voteren.

De Brug.

De niet lang geleden de Raad medegedeelde raming van kosten der vernieuwing van de brug blijkt uit de gedane mededelingen een zeer voorlopige te zijn. Men sprak daarom het vertrouwen uit dat niet met uitvoering der werkzaamheden zal worden begonnen, alvorens de Raad de plannen zijn medegedeeld en welk bedrag daarmede gemoeid is.

Gouvernement en particulieren.

Algemeen wilde men doen uitkomen, dat, indien met de mededeling, dat de verhouding tussen openbare gebouwen en openbare weg een geheel andere is dan tussen particuliere gebouwen en openbare weg, bedoeld wordt, dat voorschriften b.v. in de „Bouw- en woningverordening 1935" voor particulieren gegeven, niet bindend zouden zijn voor de Overheid, dit een verkeerd principe werd geacht, daar men algemeen van een andere mening is.

Waterleiding.

De afdelingen begrepen, dat nog enig geduld geoefend moet worden alvorens men de apparaten ter controlering van het waterverbruik kan aanschaffen.

Uit de laatste zinnen van het antwoord van het Bestuur meende men te moeten opmaken, dat het Bestuur thans weer minder voelt voor verlaging van het watertarief, dan enige tijd geleden, toen de gemachtigde van het Bestuur verklaarde, dat „over de wenselijkheid om het leidingswater tegen de laagst mogelijk prijs te leveren volkomen overeenstemming heerst tussen Raad en Bestuur", „dat het nooit de bedoeling is geweest om dit bedrijf winstgevend te doen zijn", dat „het Bestuur niet het standpunt inneemt, dat gewacht moet worden tot over de jaren verdeeld het bedrijf winst blijkt te geven", en dat „bij het ingebruik stellen der aparaten, indien men de uitgaven er voor niet op de verbruikers wil verhalen de prijs van het water zeker op de helft van het tegenwoordige tarief kan worden gebracht". **Nogmaals bracht men het grote** belang van een laag watertarief voor het warme en stoffige Curaçaose gebiedsdeel naar voren en drong aan op het betrachten van grote voortvarendheid.

Vele leden waren van mening, dat voor een oplossing ten deze niet gewacht behoeft te worden op bedoelde apparaten, doch dat reeds thans tot verlaging van de waterprijs zou kunnen worden overgegaan, als het tarief zodanig gewijzigd werd, dat ten aanzien van het minimum differentiatie gemaakt wordt in verband met de grootte der huizen en der gezinnen. Daarbij ware niet over te gaan tot verplichte aansluiting. Overigens zou het tarief zeer wel in droge jaren hoger kunnen zijn dan in jaren, waarin geen watergebrek is en dus bijna uitsluitend putwater wordt geleverd.

Grondpolitiek van het Bestuur.

Met belangstelling namen meerdere leden kennis van de opgave der geldende grondhuren op Curaçao. Zich voorbehoudende deze prijzen later aan een grondige beschouwing te onderwerpen, merkten zij reeds thans op, dat de grondprijzen, welke tot grondslag liggen aan de opgegeven jaarhuren zeer veel hoger zijn dan de prijzen, welke op de open markt voor de aankoop van soortgelijke particuliere gronden gelden. Men uitte dan ook de overtuiging, dat de huidige grondpolitiek van het Bestuur remmend werkt op de in Curaçao zo nodige bouw van nieuwe woningen, ook al doordat het Gouvernement in het algemeen niet bereid is domeingrond te verkopen.

De autobussen.

Uit de Memorie van Antwoord werd de indruk verkregen, dat het Bestuur geneigd is het aantal autobussen te hoog te achten. Hiermede kon men zich echter niet verenigen. Immers volgens mededeling van het Bestuur reden op 16 December 1935 300 bussen; thans rijden er 400. Derhalve steeg het aantal in 1 jaar tijd met 100 of wel met een derde. Deze stijging werd onmogelijk te verklaren geacht, indien er voor deze bussen geen lonend emplooi te vinden zijn zou.

Het volgende werd ten aanzien van het verkeersvraagsuk betoogd: Primair is het belang van het publiek. Dit belang valt uiteen in: belang bij veilige verkeerstoestanden, en belang bij een voldoend aantal vervoermiddelen tegen redelijke prijs.

Men was van mening, dat verkeersveiligheid door selectie onder de buschauffeurs te bereiken is. Het grote aantal busjes brengt niet de verkeersveiligheid in gevaar, doch daardoor wordt wel het verkeer belemmerd. Dit zou in de toekomst een bezwaar kunnen blijken. Dan ware de oplossing te zoeken in het brengen van grotere eenheden op de weg — ongeveer groot genoeg voor 20 personen —, zó dat het belang van het publiek, geleden in een voldoend aantal vervoermiddelen tegen redelijke prijs, niet geschaad wordt. Dit belang zou wel niet geschaad worden door aan één vervoermaatschappij een monopolie te verlenen. Indien het Gouvernement de exploitatie op zich zou nemen, zou dit bezwaar minder zwaar wegen. Sletchs door gezonde concurrentie kan het belang van het publiek in voldoende mate behartigd worden. Men kon de mening van het Bestuur, dat de exploitatie, van vaste autobusdiensten zonder monopolie-positie niet rendabel te maken zou zijn, vooralsnog niet delen.

Enkele leden merkten op, dat zolang wij hier nog niet zover zijn, dat de auto's, als in grote steden, voordurend in files rijden, nog niet veel te klagen valt over het groot aantal busjes.

Huwelijk Prinses Juliana.

Algemeen gaf men in overwegnig om een bedrag van ƒ 15.000.— op deze begroting te brengen voor de feestviering in verband met het aanstaande huwelijk van H.K.H. Prinses Juliana.

Notaris en rooimeester.

Enkel leden betoogden, dat behoefte gevoeld wordt aan aanstelling van nog een notaris op Curaçao, waarom zij verzochten gebruik te maken van de bevoegdheid verleend bij art. 3 van het Reglement op het notarisambt om nog een vierde notaris op Curaçao aan te stellen.

Deze leden betoogden, dat ook behoefte aan aanstelling van nog een rooimeester op Curaçao gevoeld wordt, waarom zij verzochten ook daartoe te willen overgaan.

Bij de artikelen werd nogmaals scherpe kritiek uitgeoefend op de toepassing der verordening van Bouw- en woningtoezicht.

Karel V over het Nederlands.

Karel V was een groot talenkenner. Van hem is het woord afkomstig „Zoveel talen men spreekt, zo dikwijls is men mens." De Russische gezant vroeg hem eens, waarom hij, die toch zo vele talen sprak, geen Russisch leerde. Karel antwoordde: „Tja, dat heeft zo zijn reden; mag ik u in dat verband eens vertellen, wat ik over het spreken van talen denk? Luistert u maar eens:

„Spaans spreekt men tegen God
Italiaans tegen zijn meisje
Frans tegen zijn vriend
Engels in zaken
Duits tegen een recruut
Hongaars tegen zijn paard
en...
Russisch tegen de duivel".

Waarop de gezant gezegd zou hebben: „En Nederlands dan?" (het onderhoud had te Madrid plaats en de gezant had het dus over „Flamenco" waarmede in Spanje in die tijd iets minderwaardigs werd bedoeld).

Karel antwoordde: „Dat mag de taal zijn van vissers en boeren, maar ze houden hun woord."

Een diplomaat.

„Al ge nu heel erg zoet zijt, dan krijgt ge straks een spiksplinternieuw dubbeltje van me", zegt vader tegen zijn zoonje.

„Ik ben anders al best tevreden met een vuil, verroest kwartje, paps!" antwoordt de bengel.

DE FILM VAN DE WEEK

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstootelijk en geschikt voor publiek vermaak.

Roxy.

Metropolian.
Our little Girl.
It 's in the air.
Gay Deception
Sweet music.
I love you always.

Cinelandia.

Here comes the Band.

Hollywood.

Bosambo.
Captain Blood.
Anne Green Gables.
A night at the opera.
Charlie Chan's secret.
Our little Girl.
Metropolitan.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen

VAN

"De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zondag, 4 October 1936.

R.C.C. 2 — Transvaal 2	3—1
Jong Holland 2 — S.U.B.T. 2	0—3
Asiento 2 — Atletico	2—3
Hercules 2 — D.D.V.O.	2—1
Scherpenheuvel 2 — Volharding 2	1—1

COMPETITIE-STAND.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
Jong Holland	4	4	0	0	10	2	8	2.—
R.C.C.	4	3	1	0	5	2	7	1.75
S.U.B.T. *	4	3	0	1	4	2	6	1.50
Asiento	4	2	0	2	7	5	4	1.—
Transvaal *	4	0	2	2	2	4	2	0.50
Volharding	4	1	0	3	5	7	2	0.50
Scherpenheuvel	5	0	2	3	3	8	2	0.40
Hercules	3	0	1	2	2	8	1	0.33

* Doordat het protest van de vereniging S.U.B.T., inzake de wedstrijd S.U.B.T. — Transvaal aan de vereniging S.U.B.T. is toegekend, is deze stand gewijzigd.

B.-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
S.U.B.T. 2	8	8	0	0	32	1	16	2.—
P. S. V.	6	4	1	1	11	7	9	1.50
Atletico	7	5	0	2	8	7	10	1.42
J.-Holland 2	4	2	1	1	8	5	5	1.25
Be Quick	7	3	2	2	13	6	8	1.14
Scherpenheuvel 2	6	2	1	3	9	6	5	0.83
Asiento 2 **	5	3	0	2	14	16	4	0.80
Hercules 2	7	2	1	4	10	20	5	0.71
Feyenoord	4	1	0	3	8	9	2	0.50
D.D.V.O.	6	1	0	5	5	13	2	0.33
Volharding 2 *	4	0	2	2	7	9	0	0.00
R.C.C. 2 ***	5	2	0	3	6	10	0	0.00
Transvaal 2	5	0	0	5	2	21	0	0.00

*) 4 winstpunten in mindering wegens het niet opkomen in de wedstrijden tegen Jong Holland 2 en Transvaal 2

** 2 winstpunten in mindering wegens het niet opkomen in de wedstrijd tegen Jong Holland 2.

*** 4 winstpunten in mindering wegens het niet opkomen in de wedstrijden tegen Be Quick en Feyenoord.

Het bestuur.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.

WIJNOOGST. Nu is de tijd gekomen waarin de druiven door de wijngaardeniers worden geoogst. De foto toont een toneeltje van de wijnoogst te Neustadt in Beieren.

De strijd om de Soyaboon.

Japan en Amerika beginnen een nieuwe economische oorlog.

Ford gaat van soya-bonen automobielen maken

Na de katoen, na het goud, na de olie de soyaboon als nieuwste inzet voor een economische oorlog... Deze economische oorlog draagt de kiemen in zich van een militaire oorlog, naar de geschiedenis bewijst. De katoen speelde een belangrijke rol in de oorlog van 1812 tussen Engeland en de Verenigde Staten. Om de katoen hield Engeland Brits-Indië in een ijzeren greep. Om het goud veroverde Engeland Zuid-Afrika. Om de olie is al menige oorlog verklaard, zij het dan onder andere voorwendsels, dan oliebelangen.

En nu is het de onogelijke en in het Westen bijna onbekende soyaboon, waarom heen twee landen een exportorganisatie zijn aan het opbouwen, van de grootste betekenis voor beider welzijn. Japan heeft Mandsjoerije veroverd, o.a. om wille van de soyaboon en de daaruit gemaakte soyaolie. Amerika is bezig, zich van zijn overproductie aan graan te ontdoen door steeds meer soya te gaan verbouwen. En heel zijn voortreffelijke mechanische outilage stelt het in dienst van het nieuwe exportarikel, dat thans reeds een wereldproduct is. En dit wereldproduct is bereids de oorzaak van veel onrust. Voorlopig echter nog maar op de beurs.

Enkele maanden geleden weerklonk in de Mandsjoerijse metropool Charbin, waar een bevolking huist, bestaande uit alle volken en rassen van Azië, een donderslag bij heldere hemel. Het was een bericht uit Londen, dat aldaar ter beurze Amerika soyabonen vijf dollar per ton goedkoper aanbood dan Japan. En de kwaliteit van deze bonen was beter. Kort daarop kwamen er telegrammen binnen van twee grote handelshuizen, Messrs. Dreyfus & Co. en de East Asiatic Company, waarbij orders voor tienduizend ton Mandsjoerijse soyabonen geanulleerd werden. Het Japanse bankiershuis, de Yokohama and Specie Bank, dat een der grootste financiers is van de export, kwam er dra achter, dat Londen grote bestellingen in Amerika had gedaan.

Mandsjoerije produceert jaarlijks vier millioen ton soyabonen. En Japan is er sinds de verovering met mannenmacht op uit geweest, die productie te verhogen. Millioenen Chineese boeren zwoegen op het land, uitgerust met gebrekkige werktuigen, zonder loodsen en zonder moderne transportmiddelen. Maar de Chineese koelie is goedkoop. En Japan meende tot voor kort in dit artikel geen concurrentie te behoeven te vrezen. Sinds mensengeheugenis en zulks betekent enkele duizende jaren, is Mandsjoerije het land van de soyaboon geweest. Soya was en is het volksvoedsel in de delen van Azië, waar de rijst minder overvloedig voorhanden is.

Tot op de dag van heden exporteerde Japan nog slechts acht procent van de soya-productie van Mandsjoekwo. Deze acht procent vormen echter een economische factor van betekenis. En Japan was er van overtuigd, dat zijn product, boon zowel als olie, niet geëvenaard kon worden. Amerika's suprematie ten aanzien van graan en katoen werd volmondig erkend, tegelijkertijd echter gewezen op de eigen suprematie met de soya.

Japan beheerste de wereldmarkt met zijn soya. Het beheerst haar nog. En het hoopt steeds meer te kunnen exporteren. De soyaboon is voor tal van doeleinden geschikt. Er kan letterlijk alles van gemaakt worden. En landen, die tot voor kort geen soya invoerden, denken thans ernstig over een verbruik op grote schaal. Zie bijvoorbeeld Duitsland.

De directeur van de Duitse Reichsbank, de formidabele financieele dictator, Dr. Hjalmar Schacht, heeft kort geleden met Japan een soyatransactie afgesloten. Duitsland heeft geen contant geld en Schacht kwam met de Mandsjoerijse exporteurs overeen, dat hij honderd millioen yuan soyabonen zou afnemen, waartegenover hij voor een zelfde waarde aan landbouwmachines leveren zou.

Nu Amerika als mededinger belooft te gaan optreden, zullen in de toekomst dergelijke soya-transacties niet zo gemakkelijk meer plaats kunnen vinden. Uiteraard zal Duitsland dan meer voelen voor het goedkopere en betere Amerikaanse product, vooral wanneer het eventueel niet meer tot wat Schacht noemde „barbaarsen ruilhandel" gedwongen zal zijn. Amerika, dat over een geperfectionneerd exportapparaat beschikt, blijft natuurlijk niet stil zitten. Het zal trachten, Japan ook elders de voet dwars te zetten. Zijn productiemogelijkheden zijn al even onbegrensd als die van Mandsjoerije. En Amerika heeft het geweldige voordeel van zijn mechanisme. Momenteel wordt de soyaboon er bereids machinaal geoogst, met een bijna volkomen uitschakeling van de dure arbeidskracht van de mens. In hoeverre dit voor het Amerikaanse volk uiteindelijk voordelig zal zijn, is een tweede. Zeker is, dat Amerika als exporteur van soya een macht is en nog meer wordt, waarmede Japan terdege rekening zal moeten houden. En beide landen zullen natuurlijk hun maatregelen nemen, maatregelen, die wellicht binnen afzienbare tijd tot conflicten zullen leiden, hopelijk slechts economische.

Zo is de onaanzienlijke soyaboon zich in de rij gaan scharen van het goud, de katoen en de olie. En niet alleen Amerika interesseert zich voor haar. Ook in Canada is men zich ernstig op de teelt gaan toeleggen en wat Europa aangaat, in een jaar tijds heeft Roemenië zijn productie vervijfvoudigd en het is van plan, op dezelfde weg voort te gaan.

In Amerika is het nieuwe product van de bodem als het ware uit de hemel komen vallen. De farmers in het dal van de Mississippi, die zo lang geteisterd zijn geworden door de overproductie van het graan en daarna door diverse misoogsten, zijn enkele jaren geleden hier en daar begonnen met op hun land soyagewas te gaan verbouwen, dat er enigszins uitziet als de tabaksplant. De teelt bleek zo eenvoudig te zijn, zo weinig moeite te kosten en tevens zo lonend te zijn, dat de soya een ware rage werd. Tot voor enkele maanden was er echter nog geen boontje uit Amerika geëxporteerd. De eerste aanvoeren op de Londense makrt waren een geweldige verrassing. Thans produceren de Verenigde Staten een millioen ton per jaar, dat is ongeveer een kwart van de productie van Mandsjoerije of Mandsjoeko. Overigens is Noord-China nog een belangrijke producent.

In de Verenigde Staten hebben experts tevergeefs gewaarschuwd tegen optimisme ten aanzien van de soyaboon. Ze waren bang, dat er spoedig overproductie zou komen en de farmers dus voor niets zouden werken, met alle gevolgen van dien. Maar de farmers stonden niet alleen. In de laboratoria werd op bestelling van grote handelsmaatschappijen met de soyaboon geëxperimenteerd. Voorlopig heeft men al kunnen vaststellen, dat er uit kunnen vervaardigd worden reukpoeders, lijm, zeep, kaas, slaolie, verf, suiker, drukinkt, mest, diverse ingrediënten voor het banketbakkersbedrijf, verschillende meelsoorten, geschikt voor de in de Staten zo geliefde „cereals", havermout en soortgelijke bij het ontbijt genuttigde meelgerechten, linoleum, kippenvoer en een stof, die zich uitnemend leent voor de fabricage van stuurwielen en tal van andere onderdelen voor automobielen en tevens voor meubelen.

Men ziet, het is nogal iets. En Henry Ford heeft al heel wat in de soyaboon opgemerkt. Hij heeft, zoals bekend, eigen, grote farms. Op een dezer farms, die in de buurt van zijn woonplaats Dearborn is gelegen en 65.000 acres groot is, kweekt hij sinds geruime tijd soyabonen, waaruit ook nog kunstrubber kan worden vervaardigd.

En de Fordfabriek River Rouge levert automobielen af, waarvan de voornaamste onderdelen, afgezien natuurlijk van de motor, geperst zijn uit een materiaal, dat de soyaboon als grondstof heeft. Niet de gewone Soyaboon uit Mandsjoerije, die Mandsjoe, Ito San, Mandarin of Mikado heet, maar de „Illini", een wonder van de landbouwdeskundigen, door Ford ter verbetering en veredeling van de soyaboon geëngageerd. Zij hebben hem aan een superieure soyaboon geholpen.

Een millioen Fordjes zijn geverfd met verf van de soyaboon. Vijf honderd veertig duizend gallons „illini-olie" werden benut voor de glycerine, nodig voor de schokbrekers dezer Fordjes. Talrijke onderdelen komen eveneens van de farm. Natuurlijk is de soyaboerderij van Ford de grootste in de wereld.

Het proces, tot dusver in Azië gevolgd, om de olie uit de bonen te persen, heeft men in Amerika als te verkwistend op zijde geschoven. Men gebruikt daar geen persen, maar werkt met bepaalde gassen, die telkens weer gebruikt kunnen worden en de olie prachtig afscheiden. Ongevaarlijk is dit proces niet. Kort geleden ontstond er een ontploffing in een fabriek te Chicago, die aan elf arbeiders het leven kostte. Vijf en veertig werden er zwaar gewond. Men vervaardigde daar uit soyabonen bepaalde essences.

De soyaboon is in Amerika thans een soort toverboon geworden. Van Texas tot Maine wordt ze verbouwd. In Texas op grote schaal. En elders, tot in Canada toe, produceert men haar in het klein. En vele kleintjes... betekenen een productie van een millien ton, die de neiging heeft, elk jaar te verdubbelen.

Aldus doemt aan de horizon een nieuwe economische oorlog op. Men heeft haar op de Londense beurs reeds ingezet. En in Japan ziet men de toekomst met zorg tegemoet. **Van die kant had men wel het allerminst concurrentie verwacht.** Het zal er nu op uit moeten zijn, zijn productie te mechaniseren. Dit voert uiteraard tot scherpere concurrentie. En scherpe concurrenties op de wereldmarkt zijn gevaarlijk.

Daar komt het boontje altijd om z'n loontje...